

Rapport van de Commissie voor contact en samenspreking met andere kerken aan de Landelijke Vergadering Houten 2010 over de Nationale Synode 2010

Inleiding

In september 2010 zal de Commissie voor contact en samenspreking met andere kerken (CCS) verslag uitbrengen over de uitvoering van de opdracht die de Landelijke Vergadering (LV) Zwolle 2007 haar verstrekte. Daarin zal het accent liggen op de relaties met de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en de Christelijke Gereformeerde Kerken. Vooruitlopend daarop informeren wij als commissie de kerken in dit rapport over de plannen om in najaar 2010 een Nationale Synode te houden en doen wij daarover een voorstel aan de LV.

Nationale Synode

Op 10 en 11 december 2010 zal D.V. in Dordrecht de Nationale Synode worden gehouden. Het plan voor deze Nationale Synode dateert uit 2008 en is een initiatief van ds. G. de Fijter, toen nog synodevoorzitter van de Protestantse Kerk in Nederland. In september 2009 werd dit initiatief verbreed en trad een stuurgroep naar buiten, waarin leden van diverse kerken op persoonlijke titel zitting hebben. Deze stuurgroep heeft de verantwoordelijkheid op zich genomen voor het organiseren en bijeenroepen van de Nationale Synode. Naast ds. G. de Fijter bestaat de stuurgroep uit prof. dr. H.G.L. Peels (Christelijke Gereformeerde Kerken), P.B. Sleebos (Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten), drs. I.A. Kole (Gereformeerde Gemeenten), prof. dr. B. Kamphuis (Gereformeerde Kerken vrijgemaakt), dr. E.P. Meijering (Remonstrantse Broederschap), dr. J.M. van 't Kruis en ds. S. Freytag (beiden Protestantse Kerk in Nederland).

Geen kerkelijke vergadering

De officiële uitnodiging en de agenda voor de Nationale Synode zullen naar verwachting in juli 2010 aan een dertigtal protestantse kerken worden gezonden. De organisatoren onderstrepen dat door de Nationale Synode, anders dan de naam suggereert, geen kerkelijke besluiten zullen worden genomen. De tweedaagse bijeenkomst zal het karakter van een 'forum' krijgen en daarom wordt voor de Nationale Synode sinds kort de ondertitel 'een protestants forum' gebruikt. Om initiatiefnemer De Fijter te citeren: 'Het gaat om een synode in de letterlijke zin van het woord: een 'samen-komst'. De versterking van de onderlinge contacten en een aanmoediging tot meer eenheid als christenen in het publieke domein is een van de speerpunten'. Hij hoopt dat de Nationale Synode een plek zal zijn 'waar we werkelijk naar elkaar luisteren. In een gezamenlijke bezinning over wat het geloof voor ons betekent. Laat het een gesprek zijn dat gevoerd wordt in nederigheid aan de voeten van Hem die de Weg, de Waarheid en het Leven is'.

Drijfveren

Ook andere leden van de stuurgroep hebben in de afgelopen tijd, elk op eigen wijze, aangegeven waarom zij achter de plannen voor de Nationale Synode staan. 'Het is de bedoeling van de stuurgroep dat de Nationale Synode een gezamenlijk getuigenis zal geven aan de Nederlandse samenleving: een woord van bemoediging en hoop' aldus Peels. 'Een

boodschap waarin wij, hoe verschillend we als protestantse kerken ook zijn, als met één stem willen spreken'. Hij heeft geen hooggestemde verwachting dat het initiatief zal leiden tot grotere kerkelijke eenheid, maar koestert de hoop 'dat God door zijn Geest onze harten buigt en onze ogen opent voor waar het wezenlijk op aan komt, als protestante christenen in Nederland anno 2010. En dat reikt ver over onze kerkelijke grenzen heen'. Meijering vindt dat 'de protestantse christenen in ons gesecculariseerde land weer een duidelijk getuigenis moeten willen afleggen van Gods openbaring in Jezus Christus'. Volgens Kole is het voor de weerbaarheid en geloofwaardigheid van christenen 'nu meer dan ooit nodig om in de kerk en samenleving, met jong en oud, een geloofsgesprek te hebben over de kern van het evangelie aan de hand van het credo, waarin nagezegd wordt wat God ons in de Bijbel geopenbaard heeft'. Sleebos noemt de Nationale Synode een aanzet tot een 'bottom up beweging' van kerken uit de Reformatie, aangevuld met de Pinkster- en Evangelische kerken. 'Mijn hoop is dat door middel van dit initiatief het getuigenis van de christenen in Nederland gehoord zal worden; dat de betekenis van hun geloof in God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest opnieuw helder en missionair zal klinken in onze samenleving'. Tenslotte spreekt Kamphuis het verlangen uit dat de Nationale Synode 'een helder getuigenis kan afleggen van de naam van Jezus Christus. Alleen in die naam kunnen christenen echt eenheid vinden. De naam van Jezus is ook de enige naam waarin heil voor onze wereld te vinden is'.

Credo

In 2009 heeft de stuurgroep een 'credotekst' gepubliceerd, gebaseerd op de Apostolische Geloofsbelijdenis. Dit credo heeft het karakter van een 'groeitext' die als basis voor verder gesprek fungeert. Een groot aantal leden van diverse kerken is gevraagd om commentaar te leveren op de tekst. In de NGK fungeerde ds. J. Horsman daarvoor op verzoek van de commissie als contactpersoon; hij coördineerde de commentaren van leden van onze kerken.

Op de inhoud van de voorlopige 'credotekst' is vanuit diverse kerken de nodige kritiek geleverd. Sommigen riepen de stuurgroep op niet voor minder dan de Drie Formulieren van enigheid als gemeenschappelijke basis te gaan, andere pleitten er vanwege de compromissen of leemten die ze in de 'credotekst' signaleren, voor om terug te gaan naar de tekst van de Apostolische Geloofsbelijdenis of van de Geloofsbelijdenis van Nicea.

De stuurgroep heeft benadrukt dat de 'credotekst' niet bedoeld is om inhoudelijke verschillen tussen de kerken te verdoezelen. In juli 2010 zal een definitieve 'credotekst' door de stuurgroep worden gepubliceerd. De eerste versie van de 'credotekst' voegen we als bijlage bij dit rapport. Te zijner tijd zullen we u ook de definitieve tekst doen toekomen.

Meer informatie over de Nationale Synode is te vinden op www.nationalesynode.nl

Taxatie

Als CCS staan we positief tegenover het plan voor de Nationale Synode. Dat vertegenwoordigers van kerken die, welke niet geringe verschillen er verder ook tussen hen bestaan, Jezus Christus belijden als Verlosser en Heer elkaar ontmoeten, is niet zonder betekenis te midden van de grote kerkelijke verdeeldheid van onze dagen. Onze Heiland verbindt in Johannes 17 de eenheid in Hem uitdrukkelijk met het 'opdat de wereld gelooft'. We vinden het dan ook van groot belang dat er in onze tijd, waarin zo veel mensen in ons land God niet (meer) kennen, een helder getuigenis over het heilzame Evangelie van Jezus Christus naar de samenleving uitgaat. Onze tijd schreeuwt erom dat 'dat openbaar wordt wie

Gods kinderen zijn (Rom. 8:19) en dat in de woorden en daden van Gods kinderen het Koninkrijk van God zichtbaar wordt. We zouden het toejuichen als een Nationale Synode en wat daar wellicht uit voortkomt daaraan een bijdrage kan leveren.

Op de gepubliceerde credotekst valt zeker kritiek te leveren, vooral om wat ontbreekt. Toch valt ons oordeel positief uit. We stemmen van harte in met wat prof. Kamphuis (GKV) daarover zei: ‘Het credo verdoezelt geen verschillen. Het is niet een compromistekst. We zijn niet ergens halverwege elkaars opvattingen gaan zitten. Het is wel een consensustekst: hierover zijn we het eens, dit is wat we samen willen uitdragen in het Nederland van nu. ... Het formuleren van een consensus betekent niet dat je je eigen opvattingen opgeeft of verzwijgt. ... In deze tekst verwoorden we nu een keer waarover we het wel eens zijn. En dat is niet weinig. ... Op bepaalde punten konden we zelfs meer zeggen dan in de apostolische geloofsbelijdenis gebeurt, bijvoorbeeld over de zonde, de verzoening en ook over de Bijbel. We zijn er van harte dankbaar voor dat dat mogelijk was. Bedoelen we er wel hetzelfde mee? Misschien niet altijd. We zullen er ook niet altijd dezelfde consequenties uit trekken. Maar een christen vertrouwt op de kracht van de waarheid. Als de waarheid beleden wordt, dan doet die waarheid zijn werk. Want de waarheid is maar niet een opvatting. Een opvatting kun je wantrouwen: wat zit erachter? Maar de waarheid is een Persoon, Jezus Christus. Waar zijn naam wordt beleden, is zijn Geest aan het werk. „Niemand kan ooit zeggen: Jezus is Heer, behalve door toedoen van de Heilige Geest”.’ (1 Kor. 12:3). (Nederlands Dagblad 7 december 2009)

Als commissie hebben we over de plannen voor de Nationale Synode contact gehad met Deputaten Kerkelijke Eenheid van de GKV en met Deputaten Eenheid van de CGK. Hoewel daar de definitieve besluitvorming nog moet plaatsvinden, lopen de opvattingen in beide deputaatschappen over (deelname aan) de Nationale Synode op hoofdlijnen parallel met de onze. Het ligt voor de hand om ook tijdens de Nationale Synode waar mogelijk samen op te trekken met de vertegenwoordigers van GKV en CGK.

Aanbeveling

Op het moment dat we dit rapport schrijven, hebben we nog niet de beschikking over de definitieve credotekst. Dat geldt ook voor de officiële uitnodiging en voor de agenda voor beide dagen van de Nationale Synode. Om bespreking van dit rapport op de regiovergaderingen in voorjaar 2010 mogelijk te maken, hebben we daar echter niet op willen wachten. Wat we op dit moment weten geeft ons voldoende vertrouwen om u aan te bevelen om te besluiten dat onze kerken zullen deelnemen aan de Nationale Synode. Het lijkt ons het meest praktisch dat wij als CCS zorg dragen voor de samenstelling van de NGK-delegatie voor de Nationale Synode. Die zullen we afstemmen op de inhoud van de agenda. Met het oog daarop verzoeken wij over dit onderwerp zo mogelijk op de eerste zitting van de LV te besluiten.

Voorstel

Wij stellen u voor om het volgende besluit te nemen:

De kerken, in Landelijke Vergadering bijeen op 9 oktober 2010 te Houten,

hebben kennisgenomen van de plannen voor een Nationale Synode, te houden op 10 en 11 december 2010,

overwegen dat het waardevol is wanneer kerken die, te midden van alle verschillen in kerkelijke leer en praktijk, Jezus Christus als Verlosser en Heer belijden, elkaar ontmoeten met het oog op een gezamenlijk getuigenis vanuit het Evangelie van Jezus Christus naar de samenleving,

besluiten dat de Nederlands Gereformeerde Kerken zullen deelnemen aan de Nationale Synode

dragen de CCS op om zorg te dragen voor de afvaardiging naar de Nationale Synode en de samenstelling daarvan af te stemmen op de inhoud van de definitieve agenda.

Nijkerk, 30 april 2010